

VU Research Portal

Een landelijke Opleiding Lerarenopleider – Doel, uitvoering en opbrengsten

Dengerink, J.; Koster, Bob

2017

document license
Unspecified

[Link to publication in VU Research Portal](#)

citation for published version (APA)

Dengerink, J., & Koster, B. (2017). *Een landelijke Opleiding Lerarenopleider – Doel, uitvoering en opbrengsten*. Abstract from VELON congres 2017, Amsterdam.

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal ?

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

E-mail address:
vuresearchportal.ub@vu.nl

Een landelijke Opleiding Lerarenopleider – Doel, uitvoering en opbrengsten

Jurriën Dengerink - *Vrije Universiteit j.j.dengerink@vu.nl*

Bob Koster - *Fontys Lerarenopleiding Tilburg b.koster@fontys.nl*

Inleiding

Sinds 2012 verzorgt de Vrije Universiteit in samenwerking met enkele hogescholen de landelijke Opleiding Lerarenopleider. Deze opleiding is bedoeld voor lerarenopleiders in school en instituut met minimaal een jaar ervaring als opleider. De opleiding bestaat uit vier modules: opleidingsdidactiek; voortgezette coaching; onderzoek doen en begeleiden; en professionele ontwikkeling en registratie. De totale studielast is ruim 100 uur. Deze presentatie beoogt meer inzicht te bieden in de doelen, opleidingsprincipes, opbrengsten en relevantie van de opleiding.

Theoretisch kader

De opbouw van de opleiding is mede gebaseerd op onderzoek naar de leerbehoeften van lerarenopleiders (Dengerink et al., 2015) en de inhoud van het werk van lerarenopleiders (Lunenberg et al., 2013). Opleidingsprincipes als modellen, verbinden van theorie en praktijk, herkennen en leren omgaan met spanningen, samen leren in een diverse samenstelling, bevorderen van actief (zelfgestuurd) leren en van een onderzoekende houding zijn leidend geweest voor de verdere inrichting van de opleiding (Geursen et al., 2012). Doel van en daarmee ook evaluatiecriterium voor de opleiding is dat niet alleen kennis en inzicht van lerarenopleiders toeneemt, maar dat ook hun handelen merkbaar verbetert (Kirkpatrick & Kirkpatrick, 2006).

Onderzoeksvraag of praktijkvraag

In deze presentatie wordt eerst toegelicht welke doelen de opleiding nastreeft, welke opleidingsprincipes gehanteerd worden en hoe deze verder vorm hebben gekregen in de inrichting van de opleiding.

Vervolgens wordt verslag gedaan van een onderzoek waarin de volgende vragen centraal stonden: welke opbrengsten ervaren de deelnemers van de opleiding en welke factoren hebben bijgedragen aan die opbrengsten.

Methode

Van diverse afzonderlijke modules en van de opleiding als geheel zijn van de deelnemers evaluaties en korte self-reports verzameld. Tevens is gebruik gemaakt van eerder onderzoek waarbij de beroepsregistratieportfolio's van deelnemers als bron zijn gebruikt (Boei e.a., 2015). Opmerkingen die betrekking hadden op wat de deelnemers hadden geleerd en waarin hun handelen was veranderd, of veranderingen in het handelen ook door studenten werden opgemerkt, en ook opmerkingen inzake bevorderende factoren werden daaruit gedestilleerd. De resultaten en eigen ervaringen met de opleiding werden vervolgens in een focusgesprek met de opleiders gedeeld.

Resultaten

Deelnemers rapporteerden dat zij in de opleiding qua kennis en inzicht zowel opleidingsdidactisch als met betrekking tot wat het beroep lerarenopleider inhoudt zeer veel geleerd hebben. Hun

opleidingsdidactisch handelingsrepertoire is uitgebreid en deelnemers rapporteren ook dat hun studenten dat merken. Daarnaast zijn zij zich meer bewust geworden van de relevantie van het doen van (kleinschalig) praktijkonderzoek en voelen ze zich beter toegerust om praktijkonderzoek van studenten te begeleiden. Diverse deelnemers geven aan dat zij zich op deelterreinen verder willen bekwamen. Als belangrijke factoren voor de gerealiseerde kwaliteit worden onder meer genoemd de kwaliteit van de docenten, het literatuuraanbod en de krachtige wisselwerking tussen theorie en praktijk.

Conclusie

De opleiding lerarenopleider kan gezien worden als een brede basisopleiding voor lerarenopleiders, die zowel bijdraagt aan kennis en inzicht in diverse aspecten van het opleiden van leraren, maar ook bijdraagt aan de bredere professionele vorming van een lerarenopleider. De opleiding leidt ook tot een merkbare uitbreiding van een betekenisvol handelingsrepertoire. Het verrichten van kleinschalig praktijkonderzoek en het begeleiden van studenten daarin is voor de opleider hanteerbaar gemaakt. Het aanbieden van mogelijkheden om bekwaamheden op deelgebieden te verdiepen is wenselijk.

Referenties

- Boei, F., Dengerink, J., Geursen, J., Kools, Q., Koster, B., Lunenberg, M. & Willemse, M. (2015). Supporting the professional development of teacher educators in a productive way. *Journal of Education for Teaching*, 41(4), 351-368.
- Dengerink, J., Lunenberg, M. & Kools, Q. (2015). What and how teacher educators prefer to learn. *Journal of Education for Teaching*, 41(1), 78-96.
- Geursen, J., Korthagen, F., Lunenberg, M., Dengerink, J. & Koster, B. (2012). Eindelijk: een opleiding voor lerarenopleiders. *Tijdschrift voor Lerarenopleiders*, 33(3), 4-9.
- Kirkpatrick, D.L., & Kirkpatrick, J.D. (2006). *Evaluating Training Programs: The Four Levels* (3d ed.). San Francisco: Berrett-Koehler Publishers.
- Koster, B., Kools, Q. & Lunenberg, M. (2016). Leren onderzoek doen in korte tijd: het kan! *Tijdschrift voor Lerarenopleiders*, 37(3), 55-60.
- Lunenberg, M., Dengerink, J. & Korthagen, F. (2013). *Het beroep van lerarenopleider. Professionele rollen, professioneel handelen en professionele ontwikkeling van lerarenopleiders*. Reviewstudie in opdracht van NWO/PROO. Amsterdam: Vrije Universiteit.